



**Arbeiderpartiet**

ARBEIDERPARTIETS REVIDERTE BUDSJETT 2021

**Nå er det vanlige  
folks tur!**

## Arbeiderpartiets reviderte Nasjonalbudsjett

Norge står ved et veiskille denne høsten. Vi kan bli et forskjellssamfunn som så mange andre land – eller sette ned foten ved valget i 2021 og ta vare på noe av det fineste ved Norge; at vi er et land med små forskjeller, høy tillit og muligheter for alle. For å få til det må landet få en ny kurs. Arbeiderpartiet vil gjøre Norge til et mer rettferdig samfunn med velferd for alle og der vi kutter klimagassutslipp og sørger for trygge jobber for alle.

Koronapandemien har demonstrert verdien av høy tillit og sterke fellesskap. Det er den sosialdemokratiske samfunnsmodellen med en sterk velferdsstat, et trygt arbeidsliv og vanlige folk på jobb som har gjort at Norge har klart seg bra gjennom krisen.

Den høye tilliten og det sterke fellesskapet i Norge settes på spill med høyrepolitikk. De siste åtte årene har forskjellene økt. Flere tjenester privatiseres og sentraliseres. Selv i krisetid har høyreregjeringen kuttet i formueskatten til de som har mest fra før. De tusen rikeste har fått en halv million kroner hver, bare siden pandemien brøt ut.

En slik favorisering av landets rikeste blir det slutt på med en Arbeiderpartiledet regjering. Arbeiderpartiet vil ha en kraftfull innsats for å få folk raskt tilbake i trygge jobber og sørge for en velferdsstat som kan stille opp for alle de som etter pandemien trenger hjelp og støtte. Veien ut av krisen er å gjøre fellesskapet enda sterkere, ikke svekke det med mer av høyrepartienes politikk for privatisering og økte forskjeller. Nå er det vanlige folks tur.

## Trygt arbeid til alle

Koronapandemien har rammet skjevt og gjort samfunnet mer urettferdig. Arbeidsledigheten er fortsatt høy og faren er stor for at den biter seg fast. Det vil ikke Arbeiderpartiet akseptere. For Arbeiderpartiet er arbeid til alle alltid jobb nummer en. De som har mistet jobben på grunn av korona skal tilbake i jobb. Det må skapes flere jobber, de som står uten jobb må få bedre oppfølging og støtte for å komme i jobb – og vi må sikre at jobbene som skapes er hele, faste stillinger i et trygt og seriøst arbeidsliv. Krisepolitikken må være rettferdig og vare så lenge krisen varer.

### *Skape flere jobber*

Koronapandemien har rammet næringslivet hardt. Mange arbeidsfolk og bedrifter har ikke blitt møtt med tiltak som trygger arbeidsplassene. Arbeidsplasser som sørger for bosetting og aktivitet over hele landet og næringer som sysselsetter unge. Flere bedrifter har falt mellom stoler i kompensasjonsordningene. Derfor foreslår Arbeiderpartiet en nasjonal ventilordning på 200 mill.

kroner som skal fange opp bedrifter som har falt utenfor kompensasjonsordningen eller hvor denne har gitt urimelige utslag.

Smittetrykket i store deler av samfunnet er på veg ned, og at det bare den siste måneden er mange områder som gradvis har startet gjenåpningen. Arbeiderpartiet mener derfor at tiltakspakkene i økende grad må vris fra kompensasjon til aktivitetsskapende tiltak. Når høyreregjeringen konsekvent har vært mot å rette opp skjevheter i kompensasjonsordningene, må dette imidlertid tas hensyn til når de aktivitetsskapende tiltakene utformes. Arbeiderpartiet foreslår flere tiltak som skal sikre at de aktivitetsskapende tiltakene rettet mot de små bedriftene styrkes.

#### *Bedre støtte til de hardt rammede næringene ut av krisen*

Reiselivsnæringen har vært svært hardt rammet gjennom pandemien. Innovasjon Norge la i mai frem en reiselivsstrategi med flere gode tiltak som raskt kan skape aktivitet igjen i næringen. Denne strategien må følges opp med midler som sikrer at aktivitetsskapende tiltakene kan komme på plass raskt. Arbeiderpartiet mener derfor det er behov for en tiltakspakke for re-start av reiselivet, og foreslår at det settes av 50 millioner kroner til et slikt tiltak. Pakken skal inkludere markedsbearbeiding i nærmarkeder, produktutvikling, rekruttering, destinasjonsutvikling, pilotprosjekter for bærekraft og helårslige arbeidsplasser, samt etablering av en nasjonal monitor, reis21 og klimakalkulator.

Små bedrifter konsekvent har kommet dårligst ut i regjeringens støtteordninger. Når regjeringens motvilje mot å rette opp i skjevheter har ført til at de små bedriftene har kommet dårligst ut gjennom krisen, er det også disse bedriftene som i minst grad vil ha midler til å investere i nye muligheter. Dette er i liten grad hensyntatt i de omstillingsordningene regjeringen har etablert. Arbeiderpartiet foreslår derfor å øke midlene til de midlertidige ordningene for innovasjon og omstilling i regi av Innovasjon Norge med 246,5 millioner kroner. Midlene skal særlig rettes inn mot små bedrifter innen tjenesteytende næringer.

#### *Bruke kommunene og fylkene til å skape aktivitet*

Kommunene og fylkene kan bidra til å målrettet øke aktiviteten i næringslivet og bidra til at arbeidsledige kommer i jobb og Arbeiderpartiet foreslår å styrke dette arbeidet med 500 mill. kroner.

Midlene skal særlig prioritere områdene som er hardest rammet av pandemien og arbeidsledighet, og inneholder blant annet økte bevilgninger slik at kommunene kan øke sin etterspørsel etter varer og tjenester fra næringslivet, som vedlikehold og rehabilitering, bedriftsintern opplæring og tilskudd til jobber for unge. Arbeiderpartiet foreslår å doble statens bidrag til sommerjobber for unge, fra 2000 til 4000, basert på satsene NAV legger til grunn. De 2000 utover regjeringens forslag skal bevilges direkte til kommunene og fylkene. Noen kommuner er ekstraordinært hardt rammet av ledigheten.

Arbeiderpartiet vil styrke disse kommunenes muligheter til å skape aktivitet gjennom å øke bevilgningen til regional omstilling med 50 mill. kroner.

### ***Støtte luftfarten***

Luftfarten er i en krevende situasjon. Mange arbeidstakere er permittert, og flyselskapene er under stort press som følge av mindre reising. Det er avgjørende at luftfarten gis rammevilkår for å videreføre rutetilbudet i hele landet og trygge norske arbeidsplasser, slik at flytrafikken baseres på seriøse arbeidsforhold og norske kompetansemiljøer når reiseaktiviteten igjen øker. Arbeiderpartiet har derfor fremmet forslag i Stortinget som skal sikre tilstrekkelig tilstedeværelse av og arbeidsplasser i de tre flyselskapene med norsk driftstillatelse som har drevet over tid i Norge. Tiltakene må bidra til å sikre faste og direkte ansettelser med norske lønns- og arbeidsvilkår i luftfarten. Støtte fra staten skal ikke gå til selskapenes kreditorer og aksjonærer.

### ***En grønn nærings- og industripolitikk for framtida***

Arbeiderpartiet foreslår en omfattende satsing på grønn industri og næringsutvikling for å kutte utslipp, skape jobber og ruste industri og næringsliv for framtida. Regjeringen har ikke tatt innover seg alvoret og behovet for en ny og mer omfattende grønn politikk som ser klimakutt og økt verdiskaping i hele landet i sammenheng. Klimagassutslippene går ikke raskt nok ned. På samme tid har Norge har et stort og økende handelsunderskudd fra fastlandsindustrien. I 2019, før koronapandemien slo til, eksporterte Norge for 400 milliarder kroner mindre enn hva vi importerte for når vi ser bort fra olje og gass. Dette er en fordobling siden 2011. Koronapandemien har rystet norsk næringsliv siden da. På samme tid legger våre handelspartnere, som EU og USA, om kursen i industripolitikken for å skape arbeidsplasser og kutte utslipp.

Arbeiderpartiet mener det trengs et stortilt løft for grønn industri- og næringsutvikling i revidert nasjonalbudsjett, og foreslår en pakke på over 1,2 milliarder kroner til dette formålet. Pakken består blant annet av kapitaltilførsel til Statkraft for å utvikle en grunninfrastruktur for hydrogen, en strategi for utvikling av karbonfangst og -lagring ved norske avfallsforbrenningsanlegg, grønn flåtefornyelse i maritim næring, et verdiskapingsprogram i fiskeindustrien, midler til å kartlegge norske mineralressurser, et søknadsbasert program for gjenvinning av tre for sirkulær produksjon i industrien og videreutvikling av nullutslipp i prosessindustrien.

### ***Hjelpe folk i jobb***

Svært mange arbeidsledige nå tilhører det NAV kaller «utsatte grupper», herunder unge, langtidsledige, personer uten fullført videregående opplæring og innvandrere fra utenfor EØS. Faren er stor for at ledigheten biter seg fast og forsterker problemene vi hadde i arbeidslivet før pandemien.

Innsatsen til regjeringen er i dag altfor svak. Tall fra NAV viste at i mai var bare 14 000 av de 140 000 arbeidssøkerne som tilhører «utsatte grupper» på ulike tiltak i NAV. I 2020 var det dobbelt så

mange ledige som i 2013, men færre på tiltak. Mens det i 2021 er over dobbelt så mange langtidsledige som i 2013, er det om lag det samme antallet på tiltak. Det kreves en langt kraftigere satsing på tett oppfølging og tiltak, særlig lønnstilskudd og kvalifiseringsløp.

En av fire arbeidsledige er under 30 år. Dagens unge risikerer å merke konsekvensene av pandemien resten av livet. Når ungdom mister fotfeste i arbeidslivet, må vi sette i gang tiltak som gir utdanning og arbeid til alle. Å gi flere unge trygghet i hverdagen, handler blant annet om arbeid og kvalifisering for arbeid. Arbeiderpartiet foreslår 5000 flere tiltaksplasser for helt ledige (med virkning fra 1.9) med særlig vekt på lønnstilskudd, og 100 flere veiledere i NAV for å sikre tettere oppfølging, med et særlig fokus på unge. I tillegg kommer 30 millioner til kommune for å kunne tilby jobber til sommerjobber til unge og studenter. Arbeiderpartiet vil ha en sysselsettingsreform for unge utenfor arbeid og utdanning.

### ***Hele, faste stillinger i et seriøst arbeidsliv***

Koronapandemien har synliggjort sårbarheten som følge av at Norge i stor grad er avhengig av utenlandsk arbeidskraft. Denne sårbarheten er også en mulighet til å sysselsette flere her hjemme. Det er nødvendig med nye grep for å sikre at i Norge skal alle jobber være trygge jobber med gode lønns- og arbeidsvilkår. **Arbeiderpartiet foreslår å** stramme inn på innleieregelverket og fjerne den generelle adgangen til midlertidige ansettelser. Arbeiderpartiet vil i samarbeid med partene i arbeidslivet utarbeide konkrete og forpliktende planer for å sikre at nye arbeidsplasser etter covid-19 pandemien blir hele faste, stillinger som reduserer arbeidsledigheten i Norge, og ikke først og fremst løses gjennom import av arbeidskraft, innleie og midlertidighet.

Arbeiderpartiet styrker også Arbeidstilsynet og Skatteetaten for å forhindre at useriøse aktører får rotfeste i arbeidslivet..

| <b>Arbeid til alle</b> |             |                                                                           | <b>Mill.<br/>kr.</b> |
|------------------------|-------------|---------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| <b>Kap</b>             | <b>Post</b> | <b>Innhold</b>                                                            |                      |
|                        |             | Skjerpet innsats mot arbeidslivskriminalitet (5 mill A-krimsentre, 5 mill |                      |
| 440                    | 1           | Økokrim)                                                                  | 5                    |
| 553                    | 65          | Regional omstilling - midler til særlig rammede kommuner                  | 50                   |
| 571                    | 60          | Opptrappingsplan for bemanning og heltid i kommunene                      | 50                   |
| 572                    | 60          | Bedriftsintern opplæring                                                  | 25                   |
| 572                    | 60          | Miljøvennlig båt- fergetransport                                          | 50                   |
| 576                    | 61          | Aktivitetsmidler til fylkeskommuner                                       | 200                  |
| 576                    | 60          | Aktivitetsmidler til kommuner                                             | 200                  |
| 576                    | 62          | Tilskudd til jobber for unge og studenter i hardt ramma områder           | 30                   |
| 605                    | 1           | Tettere oppfølging - 100 nye veiledere i NAV                              | 87,5                 |
| 634                    | 1           | 5000 flere tiltaksplasser fra 1.9 (administrative ressurser)              | 187                  |
| 634                    | 76          | 5000 flere tiltaksplasser fra 1.9                                         | 25                   |
| 640                    | 1           | Arbeidstilsynet, driftsutgifter                                           | 25                   |

|            |    |                                                                                  |               |
|------------|----|----------------------------------------------------------------------------------|---------------|
|            |    | Hjelp til rekonstruksjon (gratis rådgivningstjeneste for SMB'er som ønsker       |               |
| 900        | 21 | rekonstruksjon)                                                                  | 3,5           |
| 900        | 86 | Nasjonal ventilordning                                                           | 200           |
| 905        | 1  | Mineralundersøkelser: midler til å kartlegge norske mineralressurser, NGU        | 10            |
| 920        | 50 | Industripilot 4.0 - kompetanseprosjekter i industrien                            | 10            |
|            |    | Skaleringsprogram Investinor: gå inn i næringer som mangler statlig              |               |
|            |    | tidligfasekapital der det kan utløse privat kapital på sikt, for eksempel grønne |               |
| 950        | 54 | mineralprosjekter eller skalering av hydrogenteknologi                           | 87,5          |
| 950        | 91 | Skaleringsprogram Investinor (under streken)                                     | 162,5         |
| 950        | 95 | Etablering av nasjonal grunninfrastruktur for hydrogen (kapitaltilførsel)        | 1000          |
| 1137       | 71 | Anlegg for industriell gjenvinning av tre, søknadsbasert                         | 15            |
| 1149       | 1  | Skogplanting og ungsogpleie                                                      | 2,5           |
| 1420       | 61 | Reversere kutt klimatilpasning i kommunene                                       | 24            |
| 1618       | 1  | Skatteetaten                                                                     | 6             |
| 1800       | 21 | Havvindstrategi                                                                  | 5             |
| 1820       | 60 | Tilskudd til flom- og skredforebygging                                           | 30            |
| 1840       | 50 | En strategi for utvikling av CCS-anlegg ved norske avfallsforbrenningsanlegg     | 10            |
| 2421       | 74 | Reiseliv, profilering og kompetanse, re-start reiseliv                           | 50            |
|            |    | Omstillingsmidler: omstilling av reiselivs-, event- og serveringsnæringene       |               |
| 2421       | 50 | (Innovasjon Norge)                                                               | 246,5         |
|            |    | Grønn flåtefornyelse: aktivitetsskapende tiltak til maritim næring. Program i    |               |
|            |    | IN, men må sees i sammenheng med Eksportfinansiering Norge får utvidet           |               |
| 2421       | 77 | mandat                                                                           | 50            |
| 2421       | 74 | Innovasjon Norge. Tilgjengeliggjøring og forenkling av virkemiddelapparatet      | 10            |
| 2421       | 50 | Verdiskapingsprogram for fiskeindustrien                                         | 16,5          |
| 2421       | 75 | Prosess 21: Oppfølging                                                           | 5             |
| <b>SUM</b> |    |                                                                                  | <b>2878,5</b> |

### *Varigheten av kriseordningene for arbeidstakerne*

Arbeiderpartiet mener at det er avgjørende at arbeidsledige og permitterte får sikret sin inntekt så lenge krisen varer. Siden starten av pandemien har det ofte vært usikkerhet knyttet til hvor lenge det vil være behov for midlertidige krisetiltak. De midlertidige reglene for inntektssikring og permittering bør slik disse medlemmer ser det vare så lenge krisen varer og disse tiltakene sees i sammenheng med tiltakene for næringslivet. Arbeiderpartiet har foreslått at kriseordningene for arbeidstakere, arbeidsledige og permitterte forlenges så lenge situasjonen i arbeidsmarkedet tilsier at det er behov for forlengelse og at krisetiltakene for arbeidstakere, arbeidsledige og permitterte varer minimum like lenge som kontantstøtten rettet mot næringslivet.

Regjeringen foreslår å redusere permitteringsperioden for nye tilfeller til 26 uker fra 1. juli.

Arbeiderpartiet mener det vil være riktig å normalisere regelverket når situasjonen i arbeidsmarkedet er normalisert, men at det fortsatt betydelig usikkerhet knyttet til den økonomiske gjenåpningen.

Forslaget har skapt usikkerhet blant partene i arbeidslivet og det må veie tungt i regjeringens beslutninger knyttet til en ordning som i stå stor grad faktisk er partenes ordning. Arbeiderpartiet

mener regjeringen må gå i dialog med partene i arbeidslivet og finne et omforent innføringstidspunkt for 26 ukers permitteringsperiode for nye tilfeller.

## En sterkere velferdsstat

En samlet og offentlig styrt spesialisthelsetjeneste rigget seg raskt til å behandle de som var rammet av Covid-19. Kommunehelsetjenesten, grunnfjellet i vår felles helsetjeneste, har gjort en enorm innsats for testing, sporing, vaksinerings og behandling, samtidig som den har måttet håndtere psykososial oppfølging, ivaretagelse av sårbare barn og unge og å opprettholde forebyggende helsetjenester og eldreomsorg.

Regjeringens forslag for kommuneøkonomien i 2022 er svak. Veksten i frie inntekter etter økte kostnader til pensjon og folketallsutvikling kan bli så lav som 0,5 mrd. kroner (maksimalt 0,9 mrd. kroner). Det er nære et nullbudsjett. Arbeiderpartiet har større ambisjoner for utviklingen av kommunesektoren og vil styrke kommunesektoren i 2022 med 3 mrd. kroner for å gi innbyggere bedre kvalitet på viktige velferdstjenester som barnehage, skole, eldreomsorg, helsetjenester og andre sentrale tjenester kommunene og fylkeskommunene har ansvar for.

### *En velferdsstat som stiller opp*

Alle skal være trygge på at velferdsstaten stiller opp for dem når de trenger den, uavhengig av hvor de bor eller hvor god råd de har. Koronakrisen viser ettertrykkelig verdien av en offentlig helsetjeneste, finansiert av fellesskapet. Pandemien har forårsaket langt større skade i land som mangler denne grunnmuren. Arbeiderpartiet vil styrke fastlegeordningen slik at hver fastlege kan konsentrere seg om færre pasienter, sikre alle jordmødre i distriktet hel stilling, stimulere til mer hele faste stillinger i omsorgssektoren og ruste opp helsefrivilligheten. Arbeiderpartiet mener det er feil prioritering å stimulere til bruk av private helsetjenester og vil heller styrke de offentlige sykehusene.

| Kap | Post | Innhold                                                               | Mill. kr. |
|-----|------|-----------------------------------------------------------------------|-----------|
| 571 | 60   | Opptappingsplan for bemanning og heltid i kommunene                   | 50        |
| 770 | 70   | Utvide den offentlige tannhelsetjenesten for unge voksne              | 90        |
|     |      | Senke listene til fastlegene, styrke legevaksordningen og flere faste |           |
| 571 | 60   | fastlegestillinger                                                    | 100       |
| 762 | 60   | Gi alle jordmødre i distriktet full stilling, virkning fra 1.10.2021  | 46,5      |
| 714 | 79   | Helsefrivillighet                                                     | 10        |
| 732 | 70   | Styrke de offentlige sykehusene                                       | 146,25    |

|     |    |                                             |              |
|-----|----|---------------------------------------------|--------------|
| 732 | 70 | Kutte i fritt behandlingsvalg fra 1. august | -146,25      |
|     |    | <b>Sum</b>                                  | <b>296,5</b> |

### ***Psykisk helse***

Koronapandemien kan virke negativt på den psykiske folkehelsen. Mange sitter alene uten menneskelig kontakt. Pågangen i hjelpetjenester har økt betraktelig og Arbeiderpartiet foreslår følgende økte bevilgninger for en bedre psykisk helse:

| <b>Psykisk helse</b> |    |                                               | Mill. kr.  |
|----------------------|----|-----------------------------------------------|------------|
| 571                  | 60 | Lavterskel psykisk helsehjelp uten henvisning | 100        |
| 571                  | 60 | Bemannings skolehelsetjenesten                | 50         |
| 270                  | 74 | Styrke psykisk helsehjelp for studenter       | 20         |
|                      |    | <b>SUM</b>                                    | <b>170</b> |

### ***Veien ut av pandemien for skole og barnehage***

Smitteverntiltak har medført store belastninger for barn og unge i form av tapt undervisning, spesialundervisning- og oppfølging, lite sosialt samvær og fellesskap. For å avhjelpe de negative konsekvensene tiltakene har hatt for barn og unges opplæring, oppfølging, helse og trivsel foreslår Arbeiderpartiet å styrke oppfølgingen av barn og unge med 100 millioner. Bevilgningen skal finansiere særlige tiltak i kommuner der skoler og barnehager over tid har hatt store innskrenkninger i normal drift som følge av lokale eller nasjonale smittevernstiltak,

Arbeiderpartiet vil satse mer på barnehage, skole og SFO; på fagfolk med tid, riktig kompetanse og mer tillit til å se hvert enkelt barn og gi dem den tryggheten og oppfølgingen de trenger og foreslår følgende pakke for barnehage og skole:

| <b>Barnehage og skole</b> |             |                                                                                | <b>Mill.</b> |
|---------------------------|-------------|--------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| <b>Kap</b>                | <b>Post</b> | <b>Innhold</b>                                                                 | <b>kr.</b>   |
|                           |             | Redusere maksprisen i barnehagen med 255 kr i måneden - til nivået i           |              |
| 571                       | 60          | barnehageforliket                                                              | 283          |
| 571                       | 60          | Gratis SFO for 1. klasse etter skolen - opptrapping med 5 timer per uke i 2021 | 250          |
| 226                       | 21          | Tapt læring/flere ressurser i skolen                                           | 100          |
|                           |             | Yrkesfagsatsing og fagskoler, nye plasser og læreplassgaranti, samt fond for å |              |
| 572                       | 60          | sikre læreplasser og opplæring i arbeidslivet i kriserammede lærefag           | 158,5        |
|                           |             | <b>SUM</b>                                                                     | <b>791,5</b> |

Arbeiderpartiet er bekymret for at rekordmange kvalifiserte søkere til høyere utdanning i fjor stod uten tilbud om studieplass, samtidig som Norge har mange unge utenfor studier eller arbeid og arbeidslivet over hele landet opplever økte kompetansebehov. Arbeiderpartiet foreslår derfor 3000 nye studieplasser. I fremtidens arbeidsliv må langt flere lære mer, og flere må kunne ta kompetanseheving der de bor. Arbeiderpartiet foreslår 1000 nye fagskoleplasser i 2021, en satsing på fagskolelæreres kompetanse og vil gi fagskolene en større rolle i kompetansereformen. Arbeiderpartiet foreslår følgende pakke for høyere utdanning:

| <b>Høyere utdanning</b> |             |                                                                     |                  |
|-------------------------|-------------|---------------------------------------------------------------------|------------------|
| <b>Kap</b>              | <b>Post</b> | <b>Innhold</b>                                                      | <b>Mill. kr.</b> |
| 240                     | 60          | 1000 nye fagskoleplasser - 330 til private fagskoler                | 16,5             |
| 260                     | 50          | Kompetansereform: Desentraliserte utdanningstilbud over hele landet | 20               |
| 260                     | 50          | 3000 nye studieplasser universiteter og høyskoler                   | 168,9            |
| <b>SUM</b>              |             |                                                                     | <b>205</b>       |

### ***Vi skal leve livene våre igjen***

Pandemien rammer barn og unge særlig hardt. Den har gått hardt utover idretten, fritidsaktiviteter og kulturlivet. Idretten har vært fortvilet over å ikke kunne tilby sine aktiviteter under regjeringens pålagte koronatiltak. Nedstenging, minimal drift og økonomiske problemer preger idretten landet over, og det selv om smitten har vært liten eller fraværende mange steder. Stimuleringsordningene må fortsetter så lenge pandemien rammer.

Økte utgifter til mellomfinansiering for lagene er en dårlig ide, ikke minst etter en lang periode med store innhugg i økonomien. Arbeiderpartiet støtter NIFs anmodning om dialog, slik at endring av utbetaling av mva. til anlegg ikke gjennomføres som forutsatt.

Regjeringen å oppta dialog med NIF for å hindre at lagene får økt mellomfinansieringsperiode, før søknadsfristen endres for MVA knyttet til idrettsanlegg.

Viser for øvrig til sine forslag om full momskompensasjon til frivillige organisasjoner, om økt anleggsutvikling og vekst i tilgangen på gratis sports- og fritidsutstyr gjennom BUA/utstyrsbibliotek og følgende pakke for å øke aktiviteten innen idrett, frivillighet og kulturen:

### **Frivillighet, idrett og kultur**

| <b>Kap</b> | <b>Post</b> | <b>Innhold</b>                                                                     | <b>Mill.<br/>kr.</b> |
|------------|-------------|------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| 761        | 71          | Kulturtilbud til eldre - gjeninnføre den kulturelle spaserstokken                  | 6,25                 |
| 315        | 70          | Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner                          | 395                  |
|            |             | Stimuleringsmidler til kultur, idrett og frivillighet (øremerket midl. stipend for |                      |
| 325        | 77          | kunstnere i etableringsfasen og tilskudd til særskilte museer)                     | 55                   |
|            |             | Driftsutgifter Norsk Kulturråd, styrking saksbehandling av kriseordningene         |                      |
| 320        | 1           | kultur                                                                             | 20                   |
| 315        | 74          | Idrett anleggspakke (NY)                                                           | 50                   |
| 846        | 72          | BUA- Utstyrsbibliotek (NY)                                                         | 25                   |
| 325        | 87          | Den kulturelle spaserstokken (NY)                                                  | 6,25                 |
| <b>SUM</b> |             |                                                                                    | <b>557,5</b>         |

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er bekymret for de yngre og nyutdannede kunstnerne som har falt utenfor kompensasjonsordningene under pandemien. Disse medlemmer viser til at mange har for lite grunnlag til å nå opp i kompensasjonsordningen for selvstendig næringsdrivende, i tillegg til at de grunnet for lite kunstnerisk grunnlag har klart å nå opp i de kunstfaglige ordningene i Kulturrådet. Disse medlemmer ønsker ikke at en generasjon yngre kunstnere forsvinner og vi foreslår derfor 50 mill. kroner til stipender for kunstnere i oppbygningsfase.

### ***Barnevern***

Arbeiderpartiet vil ha et barnevern som driftes i offentlig og/eller ideell regi og støtter Barneombudets bekymring for situasjonen i barnevernet og viser til at utallige rapporter, tilsyn, omtaler, ansattes organisasjoner, #heiErna og medieoppslag har bekreftet at barnevernet var i krise allerede før koronanedstengningen. Arbeiderpartiet vil ha et barnevern som kan sikre hjelp gjennom lavterskeltilbud, og et styrket tjenestetilbud. Antall øremerkede stillinger i det kommunale barnevernet har stått stille de siste syv årene, til tross for at flere barn trenger mer hjelp. Kommunene vil nå ha et stort etterslep i å følge opp barna som har vært hjemme, det må derfor påregnes at antall meldinger og henvendelser vil øke fremover. Arbeiderpartiet foreslår derfor å styrke det kommunale barnevernet med 100 mill. kroner for å øke antall øremerkede stillinger.

### **Nye politistillinger til distriktene**

Arbeiderpartiet mener politiets driftsbudsjett over flere år med Høyre-regjeringen og Fremskrittspartiet hatt et for lite handlingsrom og at politidistriktene i alt for stor grad har måtte betale for regjeringens nærpoltireform og foreslår et eget løft for påtale i politiet fra og med juli:

| <b>Trygghet</b> |             |                                                                  |                  |
|-----------------|-------------|------------------------------------------------------------------|------------------|
| <b>Kap</b>      | <b>Post</b> | <b>Innhold</b>                                                   | <b>Mill. kr.</b> |
| 440             | 1           | Politidistriktene, påtalekrisen                                  | 25               |
|                 |             | Styrke hatkriminalitetsarbeidet i justissektoren, øremerkes Rosa |                  |
| 440             | 70          | kompetanse Justis                                                | 0,9              |
| 400             | 70          | Kutt i støtten til HRS og overføre midlene til Hatkrimarbeid     | -0,9             |
| <b>SUM</b>      |             |                                                                  | <b>25</b>        |

### Et mer rettferdig skattesystem

Etter åtte år med skatteuttak til landets rikeste, må det være vanlige folk sin tur. Skattesystemet må bli mer rettferdig. Arbeiderpartiet vil senke skatten for folk med vanlige inntekter og de rikeste må betale mer.

Arbeiderpartiets skatte- og avgiftsopplegg innebærer at folk med vanlige og lave inntekter må betale mindre i skatt, folk med høye inntekter og formuer må betale mer i skatt, mens bedriftene får samme skatt som i dag. I tillegg vil ingen avgifter gå opp uten at det blir gjort tilsvarende reduksjoner i andre skatter eller avgifter.

Effekten av Arbeiderpartiets skatte- og avgiftspolitik er at åtte av ti skattebetalere får lavere skatt. Løftet betyr at samlet skatte- og avgiftsnivå for folks inntekter vil være uendret med en Arbeiderpartiledet regjering, men vi vil gjøre skattesystemet mer omfordelende innenfor dette nivået.

Arbeiderpartiet er garantisten mot et videre kappløpet mot bunnen på selskapsskatten, og skal holde selskapsskatten i ro på 22 pst. ut neste Stortingsperiode.

I skatteforliket i 2016 ble et bredt flertall på Stortinget enige om innretningen på formuesskatten, foruten satsene. Arbeiderpartiet står ved de synspunkt disse medlemmer hadde den gang, nemlig at verdsettelse av aksjer, driftsmidler og næringseiendom skal være lik og satt til 80 pst. Det er helt feil prioritering av Høyre å skulle vil fjerne formueskatt på aksjer, driftsmidler og næringseiendom fordi det er et skreddersydd skatteuttak til landets aller rikeste. Arbeiderpartiet mener at de med de høyeste formuene må skatte mer.

Med rekordhøyegevinsten i aksjer og på børs gjennom pandemien og store kutt i formuesskatten til landets rike vil vi gjøre en helomvending i skattepolitikken og foreslår at å endre formuesskatten slik at aksjer, driftsmidler og næringseiendom (med tilordnet gjeldt) verdsettes til 80 pst, satsen økes til 1,1 pst med en tilleggssats for formuer over 20 mill. kr. på 1,3 (+0,2 pp) og at bunnfradraget økes med

200 000 kroner med virkning fra 1. juli 2021. Dette gir et økt proveny på 4510 mill. kroner resten av 2021.

Samtidig som vi vil øke formuesskatten foreslår vi også å øke bunnfradraget. I sum får 95 prosent av personer over 67 år lavere skatt med Arbeiderpartiet og gjennomsnittet er en lavere skatt på 1660 kroner. Å øke bunnfradraget innebærer at det blir om lag 6000 nye nullskatteyttere, men Arbeiderpartiet øker bunnfradraget samtidig som vi øker formuesskatten for å dempe økningen for minstepensjonistene, som sitter med nedbetalte hus og lav pensjonsutbetaling. Ifølge SSB har om lag 9000 mottakere av pensjonsutbetalinger en inntekt lavere enn 200 000 (minste pensjonsnivå) og en formue mellom 1,5 og 1,7 mill. kroner som med disse medlemmers skattepolitikk ikke lenger vil betale formuesskatt. Om lag 200 000 nordmenn får lavere formuesskatt på grunn av økt bunnfradrag, mens om lag 357 000 må betale mer i formuesskatt. Gjennomsnittseffekten er en økning på 2200 kroner.

| <b>UTGIFTER</b> |             |                                                                                                                                                   |                 |
|-----------------|-------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| <b>Kapitel</b>  | <b>Post</b> | <b>Tittel</b>                                                                                                                                     | <b>Mill. kr</b> |
| 226             | 21          | Tapt læring/flere ressurser i skolen                                                                                                              | 100             |
| 240             | 60          | 1000 nye fagskoleplasser - 330 til private fagskoler                                                                                              | 17              |
| 260             | 50          | Kompetansereform: Desentraliserte utdanningstilbud over hele landet                                                                               | 20              |
| 260             | 50          | 3000 nye studieplasser universiteter og høyskoler                                                                                                 | 169             |
| 270             | 74          | Styrke psykisk helsehjelp for studenter                                                                                                           | 20              |
| 315             | 74          | Idrett anleggspakke                                                                                                                               | 50              |
| 315             | 70          | Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner                                                                                         | 395             |
| 320             | 1           | Driftsutgifter Norsk Kulturråd, styrking saksbehandling av kriseordningene kultur                                                                 | 20              |
| 325             | 87          | Den kulturelle spaserstokken                                                                                                                      | 6               |
| 325             | 77          | Stimuleringsmidler til kultur, idrett og frivillighet (øremerket midl. stipend for kunstnere i etableringsfasen og tilskudd til særskilte museer) | 55              |
| 440             | 70          | Styrke hatkriminalitetsarbeidet i justissektoren, øremerkes Rosa kompetanse Justis                                                                | 1               |
| 440             | 1           | Skjerpet innsats mot arbeidslivskriminalitet (5 mill. A-krimsentre, 5 mill. Økokrim)                                                              | 5               |
| 440             | 1           | Politidistriktene, påtalekrisen                                                                                                                   | 25              |

|     |    |                                                                                                                                                     |     |
|-----|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 553 | 65 | Regional omstilling - midler til særlig rammede kommuner*                                                                                           | 50  |
| 571 | 60 | Opptappingsplan for bemanning og heltid i kommunene                                                                                                 | 50  |
| 571 | 60 | Bemanning skolehelsetjenesten                                                                                                                       | 50  |
| 571 | 60 | Lavterskel psykisk helsehjelp uten henvisning                                                                                                       | 100 |
| 571 | 60 | Senke listene til fastlegene, styrke legevaksordningen og flere faste fastlegestillinger                                                            | 100 |
| 571 | 60 | Gratis SFO for 1. klasse etter skolen - opptapping med 5 timer per uke i 2021                                                                       | 250 |
| 571 | 60 | Redusere maksprisen i barnehagen med 255 kr i måneden - til nivået i barnehageforliket                                                              | 283 |
| 572 | 60 | Bedriftsintern opplæring                                                                                                                            | 25  |
| 572 | 60 | Miljøvennlig båt- fergetransport                                                                                                                    | 50  |
| 572 | 60 | Yrkesfagsatsing og fagskoler, nye plasser og læreplassgaranti, samt fond for å sikre læreplasser og opplæring i arbeidslivet i kriserammede lærefag | 159 |
| 576 | 62 | (NY) Tilskudd til jobber for unge og studenter i hardt ramma områder                                                                                | 30  |
| 576 | 61 | (NY) Aktivitetsmidler til fylkeskommuner                                                                                                            | 200 |
| 576 | 60 | Aktivitetsmidler til kommuner                                                                                                                       | 200 |
| 605 | 1  | Tettere oppfølging - 100 nye veiledere i NAV                                                                                                        | 88  |
| 634 | 76 | 5000 flere tiltaksplasser fra 1.9                                                                                                                   | 25  |
| 634 | 1  | 5000 flere tiltaksplasser fra 1.9 (administrative ressurser)                                                                                        | 187 |
| 640 | 1  | Arbeidstilsynet, driftsutgifter                                                                                                                     | 25  |
| 714 | 79 | Helsefrivillighet                                                                                                                                   | 10  |
| 732 | 70 | Styrke de offentlige sykehusene                                                                                                                     | 146 |
| 761 | 71 | Kulturtilbud til eldre - gjeninnføre den kulturelle spaserstokken                                                                                   | 6   |
| 762 | 60 | Gi alle jordmødre i distriktet full stilling, virkning fra 1.10.2021                                                                                | 47  |
| 770 | 70 | Utvide den offentlige tannhelsetjenesten for unge voksne                                                                                            | 90  |
| 846 | 72 | BUA- Utstyrsbibliotek (NY)                                                                                                                          | 45  |
| 854 | 60 | Kommunalt barnevern, øremerkede stillinger                                                                                                          | 100 |

|      |    |                                                                                                                                                                                                             |      |
|------|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 900  | 21 | Hjelp til rekonstruksjon (gratis rådgivningstjeneste for SMB'er som ønsker rekonstruksjon)                                                                                                                  | 4    |
| 900  | 86 | Nasjonal ventilordning                                                                                                                                                                                      | 200  |
| 905  | 1  | Mineralundersøkelser: midler til å kartlegge norske mineralressurser, NGU                                                                                                                                   | 10   |
| 920  | 50 | Industripilot 4.0 - kompetanseprosjekter i industrien*                                                                                                                                                      | 10   |
| 950  | 54 | Skaleringsprogram Investinor: gå inn i næringer som mangler statlig tidligfasekapital der det kan utløse privat kapital på sikt, for eksempel grønne mineralprosjekter eller skalering av hydrogenteknologi | 88   |
| 950  | 91 | Skaleringsprogram Investinor (Kapitaltilførsel)*                                                                                                                                                            | 163  |
| 950  | 95 | Etablering av nasjonal grunninfrastruktur for hydrogen (Kapitaltilførsel)*                                                                                                                                  | 1000 |
| 1137 | 71 | Anlegg for industriell gjenvinning av tre, søknadsbasert                                                                                                                                                    | 15   |
| 1142 | 77 | Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold                                                                                                                                                      | 1125 |
| 1149 | 1  | Skogplanting og ungsogpleie                                                                                                                                                                                 | 3    |
| 1420 | 61 | Reversere kutt klimatilpasning i kommunene                                                                                                                                                                  | 24   |
| 1618 | 1  | Skatteetaten                                                                                                                                                                                                | 6    |
| 1800 | 21 | Havvindstrategi                                                                                                                                                                                             | 5    |
| 1820 | 60 | Tilskudd til flom- og skredforebygging                                                                                                                                                                      | 30   |
| 1840 | 50 | En strategi for utvikling av CCS-anlegg ved norske avfallsforbrenningsanlegg                                                                                                                                | 10   |
| 2421 | 75 | Prosess 21: Oppfølging                                                                                                                                                                                      | 5    |
| 2421 | 74 | Innovasjon Norge. Tilgjengeliggjøring og forenkling av virkemiddelapparatet                                                                                                                                 | 10   |
| 2421 | 50 | Verdiskapingsprogram for fiskeindustrien                                                                                                                                                                    | 17   |
| 2421 | 74 | Reiseliv, profilering og kompetanse, re-start reiseliv                                                                                                                                                      | 50   |
| 2421 | 77 | Grønn flåtefornyelse: aktivitetsskapende tiltak til maritim næring. Program i IN, men må sees i sammenheng med Eksportfinansiering Norge får utvidet mandat                                                 | 50   |

|                                                    |    |                                                                                               |             |
|----------------------------------------------------|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| 2421                                               | 50 | Omstillingsmidler: omstilling av reiselivs-, event- og serveringsnæringene (Innovasjon Norge) | 247         |
| 2541                                               | 70 | Gjeninnføre ferietillegget på dagpenger                                                       | 346         |
| 2661                                               | 75 | Styrket støtte til barnebriller                                                               | 40          |
| 2670                                               | 71 | Trygdeoppgjøret                                                                               | 650         |
| <b>SUM ØKTE</b>                                    |    |                                                                                               | <b>6140</b> |
| <b>UTGIFTER</b>                                    |    |                                                                                               |             |
| <i>*Summen av kapitaltilførsel (under streken)</i> |    |                                                                                               | <i>1163</i> |

| <b>INNDEKNING</b>     |             |                             |                  |
|-----------------------|-------------|-----------------------------|------------------|
| <b>Kapitel</b>        | <b>Post</b> | <b>Tittel</b>               | <b>RNB ramme</b> |
| 5800                  | 50          | Statens pensjonsfond Utland | 1181             |
| 5501                  | 75          | Økt formuesskatt 1.juli     | 4510             |
| <b>SUM INNDEKNING</b> |             |                             | <b>5691</b>      |

| <b>OMPRIORITERINGER</b>     |    |                                                                       |             |
|-----------------------------|----|-----------------------------------------------------------------------|-------------|
| 732                         | 70 | Kutte i fritt behandlingsvalg fra 1. august                           | -146        |
| 2421                        | 50 | Omprioriteringer fra generelle ordninger                              | -114        |
| 701                         | 21 | Reduksjon i midler til Akson                                          | -50         |
| 732                         | 70 | Redusere antall ledere og vekst i lederlønninger i helseforvaltningen | -50         |
| 846                         | 61 | Fritidskort                                                           | -40         |
| 846                         | 21 | Fritidskort                                                           | -20         |
| 761                         | 21 | Fjerne unødvendig byråkrati i FRPS eldrereform "leve hele livet"      | -15         |
| 930                         | 70 | DOGA                                                                  | -8          |
| 915                         | 1  | Regelrådet                                                            | -6          |
| 400                         | 70 | Kutt i støtten til HRS og overføre midlene til Hatkrimarbeid          | -1          |
| <b>SUM OMPRIORITERINGER</b> |    |                                                                       | <b>-449</b> |

